

ZÁH RADA

NOVÝCH
ZAČIATKOV

motto

ABBI WAXMANOVÁ

Záhrada nových začiatkov

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.motto.sk
www.albatrosmedia.sk

motto

Abbi Waxmanová
Záhrada nových začiatkov – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2018

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS **MEDIA a.s.**

ZÁH RADA

NOVÝCH ZAČIATKOV

ABBI WAXMANOVÁ

motto

*Venujem svojmu manželovi Davidovi,
ktorý je mojím priateľom,
mojím hrdinom, mojou istotou.*

*Venujem svojej sestre Emily, pre ktorú píšem...
a kvôli ktorej píšem... Ved' ona už vie, ako to myslím.*

*Venujem svojej mame Paule Goslingovej,
ktorá mi povedala, že som spisovateľka,
keď som ešte nevedela ani čítať.
A ako to už mamy s obľubou robia, môže teraz tvrdiť,
že ona mi to predsa vravela.*

POĎAKOVANIE

Ak existuje v pekle miesto vyhradené pre ženy, ktoré nepomohli iným ženám, potom verím, že v nebi je osobitná lóža pre tie druhé. Alebo aspoň parkovanie zadarmo. Skrátka čokoľvek.

O to, že táto knižka vznikla, sa zaslúžili: Leah Woodringová, ktorá miluje moje deti a vďaka ktorej mám čas na písanie. Bez nej by som bola stratená, často doslova. Charlotte Millarová, ktorá si vždy trpezlivo vypočuje moje sťažnosti a dá mi za pravdu, aj keď je nad slnko jasnejšie, že sa mýlim. Shana Eddyová, najmilšia a najmúdrejšia žena v Hollywoode, ktorá mi verila už na samom začiatku a veľakrát potom. Budem navždy tvojou dlžníčkou. Naomi Beatyová, Hilary Liftinová a Semi Chellasová – tri skvelé spisovateľky, ktoré mi radili a povzbudzovali ma. A napokon Alexandra Machinistová, ktorá je tak neuveriteľne bystrá a elegantná, až niekedy pochybujem, či je vôbec skutočná.

Nadišiel čas, keď chúliť sa v bezpečí púčika
bolo oveľa riskantnejšie než bolestná snaha
rozkvitnúť.

– ANAĽS NIN

PROLÓG

Môj manžel zomrel pred vyše tromi rokmi, no v mnohých situáciách sa dnes k nemu utiekam častejšie, ako keď žil. Je pravda, že už nechodí so smetami, ale aspoň mu môžem vynadať, že ich musím vynášať sama; skrátka, aj napriek svojej fyzickej neprítomnosti je stále mojím výborným partákom. Čokoľvek mu vyčítam, neprotirečí mi. Ani nemôže, keďže bol spopolnený. Často sa s ním zhováram; naše rozhovory postupom času prešli od metaforických úvah o smrti k bežným manželským témam – čo na večeru alebo kto zapatrošil daňové priznania.

Keď zomrel pri dopravnej nehode asi pätnásť metrov od našej brány, chcela som skoncovať so životom aj ja. Nie preto, že by ma to úplne zlomilo, hoci presne to sa stalo. Jednoducho preto, že moja myseľ nedokázala čeliť logistickým výzvam života bez neho. No nespravila som to, lebo som vedela, že by som sa s ním tam hore stretla a on by na mňa bol poriadne naštvaný. Dokázal by mi z neba spraviť peklo, to viem celkom určite.

Šoférovala som a nechávala myšlienky voľne plynúť, keď ma vyrušilo zvonenie telefónu. Volala moja sestra Rachel.

„Ahoj, Lil, ideš po deti?“ Stačilo mi len začuť jej hlas a musela som sa pousmiať.

„Áno. Tvoja obdivuhodná znalosť môjho denného harmonogramu je nanajvýš zahanbujúca, pre nás obe.“ Vyhodila som smerovku, spomalila pred semaforami a otočila sa v križovatke do protismeru. Porušujú predpisy, navyše s mobilom pri uchu. Niekedy vážne žasnem sama nad sebou.

„Mohla by si sa cestou zo školy zastaviť v obchode?“

„My dnes ideme k tebe?“ Asi som na to zabudla. U mňa nič nezvyčajné.

„Možno. Ako to mám vedieť? Je fakt, že som deti nevidela už niekoľko dní. Dobre vieš, ako veľmi im chýbam.“

Rozosmiala som sa. „Pravdivo vyhlasujem, že ťa za celý čas ani raz nespomenuli.“

Tentoraz sa rozosmiala ona. „Jedného dňa sa budeš musieť zmieriť s tým, že mňa ľúbia viac ako teba. Tým, že si to odmietaš priznať, len brániš nám všetkým, aby sme sa posunuli ďalej.“

Odbočila som na parkovisko pred školou. Zdvihnutím obočia a úsmevom som cez predné sklo pozdravila učiteľku, ktorá mala práve službu. „Dobre, pripúšťam, že ťa majú rady. A čo vlastne potrebuješ? Niečo dôležité ako napríklad mlieko alebo ako zvyčajne lubrikant a drevo do krbu?“

Odrazu na okno zadných dverí dopadla malá dlaň a zanechala na skle šmuhu. Od ľaku som až nadskočila. Annabel s prižmúrenými očami nazerala dnu. Pri nej stála jej mladšia sestra Clare a tiež na mňa upierala pohľad. Mladá učiteľka stojaca za nimi sa na mňa meravito usmievala. Dávala mi tým najavo svoju svätú trpezlivosť a zároveň ma dôrazne upozorňovala, že si mám švihnúť. Rýchlo som stlačila tlačidlo na otvára-

nie zadných dverí. Aby ma tým pohľadom náhodou neprepichla.

Sestra mi medzitým rapotala do ucha: „Potrebujem pol kila slaniny, parmezán, špagety, vajíčka, peceň chleba a fľašku červeného vína. A ešte maslo, pochopiteľne.“

„Zavolám ti.“ Dvihla som hlavu a telefón sa zošuchol na zem. „Mám ti pomôcť alebo ju zvládneš zapnúť sama, Bel?“

„Zvládnem.“

Annabel mala len sedem, no svojím správaním pripomínala skôr uhladeného diplomata. Už jej pôrod prebehol absolútne hladko. V pohode zvládla dojčenie, lezenie po štyroch, prechod na tuhú stravu, skrátka, bez problémov si poradila s každou výzvou, pred ktorú som ju postavila. Pozorovala svet s akýmsi nezúčastneným odstupom, akoby sa jej potvrdzovalo, že sme všetci presne takí, ako nás opisujú v brožúrach. Takže si o nás nerobí žiadne ilúzie. Pripútala Clare do sedačky, pričom sa chvíľu pasovala so zapínaním.

„Nemáš to príliš silno?“

Clare pokrútila hlavou.

„Nemáš to príliš slabo?“

Clare pokrútila hlavou a s dôverou upierala veľké hnedé oči na svoju staršiu sestru. Annabel prikývla, potom vyliezla do svojej sedačky, zapla si pás so sebaistotou testovacieho pilota, vyrážajúceho na svoju päťdesiatu jazdu – jej správanie ničím nepripomínalo sedemročnú školáčku s farebnou sponkou vo vlasoch, ktorej len nedávno vypadli predné zuby.

„Môžeš,“ oznámila mi.

„Clare?“ Snažila som sa zistiť, či mladšia dcéra náho-

dou nestratila jazyk. Bolo to nanajvýš nepravdepodobné, lebo jej učiteľka by mi hneď volala. Aj keď pri súčasných finančných škrtoch v školstve človek nikdy nevie...

„Juchú, ide sa!“ Fajn, moje obavy boli zbytočné.

Našmátrala som na podlahe telefón a zavolala Rachel. Tentoraz som ju prepla na hlasný odposluch a položila si mobil do lona, zmierená s tým, že budem musieť kričať. Predsa len, mám v aute deti. A bezpečnosť nadovšetko, no nie? Rachel zdvihla, skôr než telefón stihol zazvoniť. Evidentne mala plné ruky práce.

Upierala som pohľad na autá pred sebou a hľadala medzeru, kam sa zaradiť. Zakričala som: „Prečo hneď nepovieš, že mám priniesť všetko na špagety carbonara? A prečo si to nekúpiš cestou domov sama?“

„Musím ti dávať drobné úlohy a nenáročné výzvy, aby si stále mala čo riešiť a úplne sa neopustila. Inak sa môže ľahko stať, že ti atrofuje mozog. A kto bude potom pomáhať dievčatám s úlohami?“

„A varíš aj pre nás?“

„Jasné. Bude mi potešením. A prečo na mňa kričíš?“

„Nekričím, ale hapruje mi handsfree. Teším sa, že nás pozývaš na večeru.“

Konečne sa mi podarilo zaradiť.

„Ideme do obchodu?“ spýtala sa Annabel. Neznáša nakupovanie, je si však vedomá toho, že sa jej naskytna nečakaná možnosť kúpiť si dajakú sladkosť.

Prikývla som.

„Ešte taká maličkosť,“ poznamenala sestra, „musíš mi povedať, ako sa to robí.“

„A potom ideme k tete Rachel?“ opýtala sa Clare.

Prikývla som a vzápätí som pokrútila hlavou. Sestra na mňa práve skúša svoju klasickú fintu.

„Počuj, Rach, niečo sa ťa spýtam. Ak mám nakúpiť a potom aj navariť, prečo neprídeš na večeru ty k nám?“

Nastalo ticho.

„To je výborný nápad, vďaka! Tak čau, večer sa uvidíme.“ Už-už chcela zložiť.

„Zadrž,“ prerušila som ju. „Cestou k nám sa môžeš zastaviť v obchode. Ja mám v aute deti, zabudla si?“

„Ach, áno. Jasné.“ Zavesila.

Pozrela som do spätného zrkadla na Clare. „Nie, zlatko, teta Rachel príde k nám.“

Obe deti sa tvárili natešene. Asi ju naozaj majú radšej ako mňa. Ani sa im nečudujem. Rachel ma poprosí o malú láskavosť, hneď nato sa pozve ku mne na večeru a ešte mi tým urobí radosť.

PRÍPRAVA ZÁHRADKY

Keď je pôda dostatočne mäkká na to, aby sa s ňou dalo niečo robiť, poobraccajte ju vidlami a nechajte niekoľko dní odležať.

- Zeminu pokryte dvoj- až trojcentimetrovou vrstvou kompostu. Nešetríte ním.
- Prekyprite pôdu rýľovými vidlami. Zapracujte do nej kompost. Povyhrabávajte z pôdy kamienky a všetko, čo tam nemá čo hľadať. Nech je pekne jemná.
- Ak ste začiatočník, postačí vám záhon s rozmermi 3 × 5 metrov. Ak sa vám aj to zdá veľa, pokojne začnite na ešte menšej ploche. Vždy majte na pamäti, že aj črepník na balkóne možno už považovať za záhradku.
- Na obaloch vreciek so semiačkami nájdete kopu informácií; dozviete sa, kedy ktoré rastlinky zasadiť a v akých podmienkach sa im najviac darí. Ak si niečím nie ste istí, opýtajte sa predavača v záhradnom centre alebo zavolajte do niektorej pobočky záhradkárskeho spolku. Záhradkári veľmi radi pomáhajú iným záhradkárom rásť.

KAPITOLA 1

Som ilustrátorka, čo znie pomerne romanticky, akoby som trávila celé dni pod košatým stromom, zaliata lúčmi slnka, predierajúcimi sa pomedzi listy, s paletou pestrofarebných farieb na kolenách. Pravda je však taká, že celé dni sedím zhrbená v kancelárii za počítačom a vytrvalo si ničím chrbticu. Áno, slnko tam svieti, to je pravda, ale len preto, že žijem a pracujem v južnej Kalifornii.

Mám rada klasické ilustrácie, vytvorené ceruzkou a vodovkami. Veľmi by som si priała, aby som sa im mohla venovať viac. Hneď po vysokej som prijala miesto ilustrátorky školských učebníc. Myslela som si, že to pre mňa bude dobrá štartovacia pozícia. No ukázalo sa, že ide o celkom pohodlné bidlo s pomerne slušným platom, kávou grátis a všetkými učebnicami pre prvý stupeň základnej školy zadarmo. Osemdesiatdva percent amerických školákov sa učí z učebníc vydavateľstva *Poplar Press* a tento stav trvá už takmer sto rokov. Svoju prácu mám veľmi rada. Dozviem sa v nej množstvo zaujímavých informácií, kreslím ilustrácie, na ktoré sa deti dennodenne pozerajú a s obľubou tam všeličo dokresľujú – klobúky, fúzy a tak podobne. Annabel raz priniesla domov učebnicu, ktorú som kedysi dávno ilustrovala – *Deti v dejinách USA: štvrté vydanie*. Keď som v nej listovala, uvedomila som si, že prešla rukami nie-

koľkých desiatok detí a každé pridalo k mojim kresbám historických postáv detaily, o akých sa mi ani nespávalo. Kto by bol napríklad povedal, že Martin Van Buren, ôsmy prezident USA, mal také obrovské prirodzenie?

Na kreatívnom oddelení sme štyria plus jeden spisovateľ na plný úväzok, traja odborní redaktori a hlavná sekretárka, ktorá je tam odjakživa a v podstate celú našu redakciu vedie. Keď som v to ráno vošla do dverí, pozrela na mňa a zošpúlila pery.

„Redaktori ti vrátili ten veľrybí penis, Lilian.“

Zdvihla som obočie. „Rose, ako dlho si musela čakať, kým budeš môcť vysloviť túto vetu?“

Rose ani okom nemihla. „Som tu od siedmej, takže zhruba dve hodky.“

Kráčala som ďalej. „Zavolaj tam, že im ten ich penis vrátim zajtra ráno.“

Odkašľala si. „Už som im povedala, že si ho necháš trochu dlhšie.“

Zastala som a otočila sa k nej. „Prečo by si také niečo robila, Rose?“

Hľadela do časopisu, ktorý ukrývala pod stolom. „Aby som potom mohla povedať: *Do večera sa s tým vaším penisom ešte trochu pohráme, ale bude to makačka.*“

„Chápem, takej výzve možno len ťažko odolať.“

Pokrčila plecami. „Zavalená kopou nudnej a únavnej práce vítam akúkoľvek príležitosť sa trochu rozptýliť.“

Vošla som do kancelárie. Moja spolupracovníčka Sascha zdvihla zrak. „Ahoj, Rose ti už vravela o tom penise?“

„Hej, vravela. Ešte ma potrebuješ na tú učebnicu biológie?“

„Vývoj zárodku v slepačom vajíčku? To počká.“

„Fajn, vďaka.“

Sascha pohodila hlavou. „Aj tak bola podľa všetkého najskôr sliepka...“

Rada by som uviedla veci na pravú mieru: niežeby sme sa na kreatívnom oddelení vydavateľstva *Poplar Press* denne prehýbali od smiechu... V zásade je naša práca dosť nudná a monotónna, najmä keď aktualizujeme napríklad učebnicu chémie. Ale z času na čas aj u nás dochádza k vtipným momentom – a tie si potom treba patrične užiť.

Sadla som si za stôl, otvorila zložku s veľrybím penisom a zahľadela sa naň. Niežeby celý súbor obsahoval samé veľrybie penisy, to nie; išlo len o jednu, aj to relatívne malú ilustráciu v učebnici pre budúcich zverolekárov a, pravdupovediac, celkom som nechápala, prečo sa tam vôbec ocitla. Jasný, precíznosť nadovšetko, ale koľkým veterinárom sa už len naskytne príležitosť operovať veľrybe penis? Už sa vám niekedy stalo, že ste prišli k zverolekárovi s papagájom a nedostali ste sa do čakárne, lebo všetky stoličky zabrala vystresovaná impotentná veľryba, čakajúca, kedy na ňu príde rad? Alebo tam sedel mladý veľrybí pár, ktorý sa držal za ruky a závistlivo hľadel na zvieracie mláďatká v lepenkových škatuliach? A obaja si podchvíľou nervózne odkašľali a navzájom sa povzbudzovali pohľadmi?

Prebehla som maily: redaktori mi to vrátili len preto, že v popise pod jedným obrázkom bola pravopisná chyba. Na toto ako prišli? Zdvihla som telefón a vytukala číslo.

„Korektúry, pri telefóne Al.“

„Al, tu Lili.“

„Ahoj, Lili. To s tým твоjim penisom ma mrzí.“

Pomrvila som sa v kresle. „Preboha, čo ste sa dnes všetci zbláznili? To nemáte v hlave nič iné len penis?“

„Bohužiaľ.“

„Mám otázku, Al. Naozaj si myslíš, že je tam chyba? Údaje, ktoré mám od zadávateľa, sedia s tým, čo som napísala. Z čoho ste vychádzali? Z *Encyklopédie penisov*? Alebo tam máte *PenisCheck 2000*?“

Úplne som ho videla, ako sa uškiera od ucha k uchu. „Nemôžem prezrádzať naše zdroje, to dobre vieš. Keby som to urobil, musel by som ťa potom zabiť a prišli by sme o svoju najlepšiu ilustrátorku.“

Otočila som sa k Sashi. „Tvoj frajer práve povedal, že som najlepšia ilustrátorka.“

Obe sme počuli, ako Al na druhej strane zhíkol. Sasha pokrčila plecami, ani nezdvihla hlavu od počítača.

„Povedz mu, že keď som videla, akým vybavením disponuje Moby Dick, stratila som oňho záujem.“

„Al, ona ťa púšťa k vode kvôli veľrybiemu samcovi.“

„Už zase? To je ale potvora! Nie, vážne, máme konzultanta, zamestnanca zoo, a ten nás upozornil, že tam máme chybu. Hovorili sme o tom aj so šéfredaktorom a zhodli sme sa, že v pôvodnom texte bola naozaj chyba. O nič nejde, sme odborní redaktori, tak overujeme odborné fakty. Vidíme fakt, tak ho odborne overíme. Je to naša práca.“

„Fajn, dobre. Netušila som, že máte na telefóne krotiteľa veľrýb.“

„Opakujem, nie som oprávnený prezrádzať svoje zdroje. No ako inak môžu dvaja úbohí absolventi humanitného odboru overiť niečo také bez toho, aby siahli do tučného registra s vizitkami spoľahlivých a vysoko špecializovaných odborníkov?“

„To má logiku, Al.“ Zložila som, opravila inkriminovaný text a preposlala celý súbor Rose. Pripísala som poznámku, že si penis môže strčiť do schránky na korektúry, viediac, že to určite ocení.

Zazvonil mi telefón. Rose. „Máš ísť hore.“

Zachmúrila som sa. „Mám padáka?“

Mľaskla jazykom. „Netuším. Vezmi gule do hrsti, choď hore a uvidíš.“

Povráva sa, že Rose bola kedysi dávno milenkou prvého pána Poplara a ten ju šupol do výtvarnej redakcie, ako sme sa pôvodne nazývali, aby ju tam ukryl pred svojou manželkou. O čom dosť pochybujem, lebo teraz by musela mať okolo osemdesiatky a taká stará rozhodne nie je. V každom prípade musí mať niekoho za sebou, inak by ju už dávno vyrazili. V komunikácii s ľuďmi je totiž asi taká empatická ako lev prenasledujúci gazelu. S povzdychom som sa vybrala na horné poschodie za generálnou manažérkou Robertou Kingovou.

Roberta Kingová bola plus-mínus rovnako stará ako ja, no inak sme toho mali spoločného asi toľko ako kolieskové korčule a formula jeden. (Uznávam, nie je to práve najvýstižnejšie prirovnanie, ani pre jednu z nás. Tento prímer často používal môj otec a možno preto mi to zišlo na um. Otec minulý rok zomrel a ja si ho teraz pripomínam tým, že kradnem jeho najlepšie hlásky.) S Robertou sme sa stretli možno päť-šesťkrát, a to vždy na nejakej firemnej akcii, ktorej úlohou bolo posilniť súdržnosť firmy v období poklesu dôvery, prípadne inej krízy. V pamäti mi utkvelo len to, že zatiaľ čo ona

neskutočne trápne vytrčala nad ostatnými, ja som sa neskutočne trápne cítila.

Mala som na sebe klasickú rovnošatu zamestnanej matky – dlhú sukňu, čižmy (v ktorých som mala každú ponožku inú, našťastie to nebolo vidieť), tričko s dlhými rukávami, ktoré mi v noci poslúžilo aj ako pyžamo, a večkový vytahaný sveter zo sekáča. Roberta mala na sebe kostým. Ona voňala po kvetoch. Ja po vafliach.

Roberta sa na mňa usmievala ako na starú kamošku. Jasný dôkaz, že mi chce dať výpoveď.

„Dobrý deň, Roberta. Rose mi povedala, že sa mám zastaviť.“

„Áno, Lil, zdravím. Poďte ďalej. Sadnite si.“ Odsunula sa s kreslom od písacieho stola a prehodila si jednu nohu cez druhú, naznačujúc, že pôjde o nezáväzný babský rozhovor. Sadla som si oproti nej a tiež som si prehodila jednu nohu cez druhú.

„Čo deti?“ Aha, hneď na úvod osobná otázka.

„Celkom dobre, ďakujem. Viete...“ Na viac som sa nezmohla. Prečo je to také ťažké? Som predsa žena, ona tiež, obe pracujeme v tej istej redakcii, obe ovulujeme, potíme sa, vyjedáme zmrzlinu a máme pre to výčitky, čítame časopis *People* v supermarkete, skôr ako ho zaplatíme, a trápí nás, čo si o nás myslia iní. Tak prečo sa nedokážeme uvoľniť?

„Máte dve dievčatká, však?“

Prikývla som.

„A jedného mŕtveho manžela?“ Nie, to nepovedala. To mi len tak napadlo. Ľudia neznalí situácie sa ma často pýtajú: „Ozaj, a máte manžela?“ alebo: „Čo robí váš manžel?“ Veľmi ťažko sa na to odpovedá: „Je v nebi, teda dúfam.“ alebo: „Viete, leží popolom.“ Roberta ho

nespomenula; zrejme si pamätala, že zomrel, a snažila sa byť slušná a ohľaduplná. Mrcha.

„Takže, Lili. Určite viete, že situácia vo vydavateľskej brandži momentálne nie je ružová. Výdavky na vzdelávanie sa v celej krajine stále znižujú, čo má, pochopiteľne, priamy vplyv na náš biznis. *Poplar* robí všetko pre to, aby nestratil svoju vedúcu pozíciu na vydavateľskom poli, a snaží sa ustavične rásť a košať.“

Rozosmiala som sa. Roberta sa odmlčala a na tvári sa jej objavil zamračený výraz. Očervenela som. „Prepáčte... Myslela som, že žartujete... Veď viete, *poplar*... akože *topol* na poli... rastie a košatie...“ Prisahám, že som v tej chvíli doslova počula, ako zo stien kancelárie vytryskla burina a jej steblá sa skláňajú až k okraju koberca.

Roberta si odkašľala. „Mali sme však šťastie a objavila sa skvelá príležitosť, takpovediac ako na zavolanie. Firma *Bloem Company* je jedna z najväčších korporácií obchodujúcich s kvetmi.“ Prikývla som. Počula som o nich dokonca i ja, ktorá nerozoznám margarétku od guľatej kľučky na dverách. „Vydali už niekoľko encyklopédií kvetov a momentálne prichádzajú s projektom celej série publikácií o zelenine. Keďže vydavateľstvo, s ktorým doteraz spolupracovali, na trhu končí, obrátili sa s ponukou na spoluprácu na našu firmu.“

Prikývla som a nahodila najinteligentnejší výraz, akého som bola schopná; mierne som zdvihla obočie na dôkaz, že pozorne počúvam. Pripadala som si ako pes, ktorý čaká, kedy pán vysloví jeho meno.

„Chceli by sme, aby ste tie publikácie ilustrovali.“

Opäť som prikývla. Roberta však nepokračovala.

„No, to je... skvelé.“ Nechájala som. Prečo z toho

robí takú vedu? Dá si ma predvolať len preto, aby mi oznámila, na čom budem najbližšie pracovať? O nových zákazkách sme sa zvyčajne dozvedali v zasadačke na porade a potom sme si ich našli v maile.

„Ide o veľmi veľkú zákazku,“ poznamenala Roberta.

„Chápem, na svete je obrovské množstvo zeleniny.“

„Presne tak. A firma *Bloem* chce zmapovať každú z nich. Pôjde o niekoľkozvážkovú publikáciu plus dodatky.“

„Milujem dodatky.“

„Požadujeme, aby ste to robili rukou, nie na počítači. Vodovky, tuš, uhlík, ako sa rozhodnete. V *Bloeme* si predstavujú niečo umelecky hodnotné. Chcú reagovať na trend opätovného návratu od rýchleho občerstvenia ku klasickému spôsobu stravovania, teda k organickým potravinám a tradičnému pestovaniu plodín.“ Cítila som v jej hlase nervozitu. Vtom sa mi zadívala priamo do očí a vychrlila zo seba: „Veľmi ma to mrzí, ale urobila som niečo strašné. Naozaj strašné.“

Prekvapilo ma to. Také niečo som od nej absolútne nečakala. Bola som však pripravená čeliť hrôze, ktorá bude nasledovať.

„Sľúbila som, že absolvujete záhradkársky kurz.“

„Prosím?“ Nechápala som. „Počula som dobre? *Záhradkársky kurz*?!“

Robertu zalial rumenec. „Telefonovala som s istou paňou z vydavateľstva *Bloem* a tá mi povedala, že jeden zo synov rodiny Bloemovcov vedie kurz pestovania zeleniny tu v Los Angeles, a ja som sľúbila, že sa na ňom zúčastníte.“

„Na tom kurze?“

„Áno.“

„Pestovania zeleniny?“

„Hej.“ Roberta pokračovala oveľa pomalšie, zjavne si myslela, že mi to stále nedochádza. „Sľúbila som, že absolvujete kurz pestovania zeleniny.“ Vyslovila to spôsobom, akoby mi oznamovala, že ma budú ponárať do žieraviny. Pomaly a nohami napred.

„Nemám nič proti kurzu pestovania zeleniny. Môže to byť zábava.“ Odmlčala som sa. „Teda pokiaľ netrvá tri roky a nemusím pritom vzpierať činky.“

Roberta energicky pokrútila hlavou. „Nie, kurz potrvá len šesť týždňov a bude sa konať vždy v sobotu dopoludnia. Samozrejme, že vám čas, ktorý tam strávite, zaplatíme.“ Váhavo som pokrčila plecami a ona sa toho okamžite chytila. „A budete si môcť zobrať pár dní náhradného voľna.“

Urobila by som to aj zadarmo, to som jej však nemienila vešať na nos. „To znie ako férová ponuka.“

Roberta sa znechutene striasla. „Ja by som sa na ten kurz aj dala, ale jednoducho nemôžem.“

V duchu som začínala meniť svoj názor na ňu. „Prečo?“

„Neznášam červy.“ Viditeľne sa striasla a zdalo sa mi, že náhle zbledla. Hoci ťažko povedať pri tej vrstve dokonalého mejkapu. „Ako dieťa som mala veľmi desivý zážitok. Odvtedy sa k hline radšej nepribližujem.“

Zahryzla som si do pery, aby som sa nezačala pýtať na podrobnosti. Čo sa musí stať, aby človek označil nejakú situáciu za desivý zážitok s červami? Predstavila som si Robertu ako dieťa, útle rozkošné dievčatko v dokonale zladenom outfite značky *Baby GAP*, ako odrazu zakopne, vrkôčiky jej v spomalenom zábere vyletia do vzduchu, ona padá na zem a ocitne sa tvá-

rou v tvár dáždovke... ktorá vytiahne kolt a vystrelí na ňu. Alebo sa jej zahryzne do nosa? Dážďovky predsa nemajú ústa. Ale to jej nemôžem povedať. Nemali by sme sa ľuďom vysmievať za to, že majú z niečoho strach. V duchu som si však povedala, že túto dôvernú informáciu si zapamätám a v príhodnej chvíli ju vytiahnem.

Roberta sa tvárila ustarostene. „Takže tam pôjdete?“

Pokrčila som plecami. „Samozrejme, veľmi rada. Určite tam nájdem inšpiráciu pre svoje ilustrácie.“ Nevyšloviť som nahlas, že s mrkvou sa predsa môžem zoznámiť aj v supermarkete v oddelení so zeleninou. Roberta bola zjavne presvedčená, že ten kurz je pre celý projekt kľúčový. A kto som ja, aby som sa s ňou dohadovala?

Roberte viditeľne odľahlo. Vstala. Sukňa kostýmu jej dokonale splývala, nikde žiaden záhyb. Možno má pod stolom nejakého piadičloviečika, ktorý jej ju po celý čas, čo sedela, napaľoval žehličkou. Zato moja sukňa zotrvala v tvare, ktorý pri sedení nadobudla; vyzerala som, akoby ma žula krava.

„Výborne. Kurz sa začína už túto sobotu. Môžete tam vziať aj deti.“

Roberte som sa poďakovala, ona sa poďakovala mne, podali sme si ruky, ešte raz sme si navzájom poďakovali a ona dodala: „Mali sme veľké obavy o budúcnosť *Poplaru*. No som presvedčená, že urobíte dobrý dojem, odvediete skvelú prácu a našu spoločnosť zachránite.“

„Takže pohodička a nijaký stres.“ Svoj sarkazmus som sa pokúsila zmierniť aspoň tým, že som sa posmiala.

Aj Roberta sa usmiala. Bol to jej prvý naozaj úprimný úsmev, odkedy som vošla k nej do kancelárie.

„Viem, že vy to zvládnete.“

Vypotáčala som sa z dverí a zamierila späť k sebe.

Vošla som do kuchynky a naliala si za krígel kávy. Na mojom megahrnčeku žiaril nápis NAJÚŽASNEJŠÍ OCKO NA SVETE, čo podľa mňa celkom sedelo, aj keď pôvodne som si ho kúpila pre jeho veľkosť. Rose pripevnila nad kávovar cedulku s nápisom: KEĎ DOPIJETE KÁVU, DAJTE ROBIŤ ĎALŠIU, INAK... VÁM SPRAVÍM ZO ŽIVOTA PEKLO. A myslela to smrteľne vážne. Sascha na to raz zabudla a Rose prepojila všetky jej odchádzajúce hovory do kancelárie výkonného riaditeľa, takže ten človek päťkrát za sebou zdvihol telefón a vždy mu volala Sascha. Možno samotný riaditeľ poprosil Saschu, aby nabudúce nezabudla postaviť na kávu.

Keď som opäť sedela za svojim písacím stolom, zavola som sestre.

„Nemohla by si mi najbližších šesť sobôt dopoludnia strážiť deti?“

Chvíľu bolo ticho. Potom sa ozvalo: „Jasné, ak ti nebude prekážať, že keď ich sem dovezieš, natrafíš tu na nahých ľudí. Alebo cvičené zvieratá.“

Rozosmiala som sa. „Nepreháňaj, dobre? Tvoje súkromie nie je ani zďaleka také divoké.“

„To si myslíš ty. A vyhľadaj si, prosím, v slovníku význam slova *súkromie*.“

„Takže nie?“

„A musím vziať všetkých šesť sobôt? Nestačí ti to len vtedy, keď to bude naozaj nevyhnutné?“

„Je to naozaj nevyhnutné. V práci ma požiadali, aby som si spravila záhradkársky kurz. Ten sa začína túto sobotu a trvá mesiac a pol. Chcú odo mňa, aby som ilustrovala knihu o zelenine. Myslia si, že by nebolo zlé, keby som sa ju predtým naučila aj pestovať.“

„To je celkom dobrý nápad.“

„Ani by som nepovedala. Vytvorila som úžasné ilustrácie pre *Kláštory Európy v 14. storočí*, a nie som ani mníška, ani Francúzka, ani päťsto rokov po smrti.“

„To je fakt. A nemôžeš zobrať decká so sebou?“

„Môžem, ale myslela som si, že by boli radšej s tebou.“

„A čo keby som sa na ten kurz zapísala aj ja? Mohla by som ti strážiť deti tam.“

Odtiahla som si telefón od ucha a chvíľu som naň zízala.

„Nestalo sa ti nič? Záhradkársky kurz, akože ozaj?“

Vzdychla si. „Počuj, som totálne vystresovaná. Už dve hodiny nadávam do telefónu ľuďom, od ktorých závisí osud mojej firmy. Tí tupci mi pri prevoze zašantročili jeden exponát a od rána som z toho na prášky.“

„Fúha, vidím, že si riadne napálená. Som rada, že som len tvoja sestra a nie tvoj zamestnanec.“

„Veľmi vtipné.“

„A čo sa vlastne stratilo?“

„Aaale, nič výnimočné. Len tisícročná socha koňa nevyčísliteľnej hodnoty.“

„Možno ju omylom strčili do inej škatule.“

„Je to jazdecká socha v životnej veľkosti a na tom koni navyše sedí ženská, čo nad sebou drží orla bez hlavy. Aj

napriek týmto poznávacím detailom nebol problém ju niekde zapatrošiť.“

„Aha.“ Chvíľu som mlčala. „Neviem, čo na to povedať, dúfam, že toho koňa nájdeš.“ Obe sme zložili. Naše telefonáty mi čoraz viac pripomínali každodenné dialógy postaršieho manželského páru. Možno s výnimkou toho koňa s orlom bez hlavy. Pravda, každé manželstvo skrýva nejaké tajomstvo.

„A čo tam budeme robiť?“ V spätnom zrkadle som videla Annabelin skeptický pohľad.

Sme späť v aute. Mala by som si predsa len kúpiť ten korálikový potah na sedadlo, čo masíruje chrbát. Aj za cenu, že budem mať na zadku permanentný vzor, čo nie je bohviečo.

Sme na ceste domov. Teda, ako sa to vezme. Trčíme v dlhočiznom rade áut na výjazde zo školského parkoviska a sotva sa hýbeme. Tento spôsob vyzdvihovania detí zo školy je skvelým ukazovateľom toho, ako veľmi učiteľom záleží na vašich ratolestiach a v konečnom dôsledku aj na vás samotných. Možno som paranoidná, no ako si mám vysvetliť, že stojím prvá v dlhom rade áut, vidím svoje deti, ako tam sedia a špárajú sa v nose maketou pyramídy, a učitelia pritom súria deti, aby nasadali do áut, ktoré sú ďaleko za mnou. V tých autách sedia rodičia, ktorí do školy posielajú vlastnoručne napečené koláčiky oveľa častejšie ako ja, a možno ani to nie. No určite nezabúdajú poslať ďakovnú kartu za pozvanie na narodeninovú oslavu a dávajú svojim deťom čisté oblečenie častejšie ako raz do týždňa. Učitelia sú

ku mne vždy milí, no občas prehodia poznámku typu: „tá vaša Annabel je naozaj svojská“ alebo: „Clare bola dnes opäť veľmi zábavná“, alebo: „má naozaj obdivuhodnú slovnú zásobu, pani Girvanová, ale priznám sa, že neviem, či má tiger klitoris“.

Pokojne som odpovedala na Annabelinu otázku: „Naučíme sa, ako sa pestujú rastlinky v záhradke.“

„Ja viem, ako sa pestujú rastlinky,“ zvolala Clare. „Učíme sa to v škole.“

Pozrela som na ňu prekvapene ponad plece. „Naozaj?“

Clare prikývla. Annabel ju doplnila: „Škôlkari majú na ihrisku svoju záhradku. Stále sa tam hrabú v hline.“

„Dala som pusú červíkovi.“ To je dôkaz, že Clare je naozaj hanblivá.

„A on ťa tiež pobozkal?“

Clare vyprskla do smiechu. „Mami, červík nie je *on*. Červík je dievča a chlapec naraz!“

Uf. Body plus pre losangeleské štátne školstvo.

„Áno, červíky sú hermafrodity,“ vysvetľovala mi Annabel.

„Nie! Sú to chlapci aj dievčatá spolu.“ Clare sa rozhodla, že nedopustí, aby ju jej sestra pretromfla.

Konečne sa nám podarilo odbočiť na hlavnú. „Pôjďme tam už tento víkend a parádne si to užijeme. Spolu s tetou Rachel.“

„Môžem si to ešte rozmyslieť?“ Annabel to evidentne musí ešte predebatovať so všetkými kamarátkami.

„Ja idem.“ Clare si nepotrebuje od nikoho pýtať povolenie.

Zaparkovala som pred domom, otvorila deťom dvere a rýchlo o krok ustúpila, aby som sa vyhla tomu brajglu,

čo z auta vypadne, než sa dvere opäť zabuchnú. V mojom prípade by ste veľmi rýchlo zistili, kde parkujem. Podľa obalov z čokoládových tyčínok, umelohmotných slamiek od krabičkových džúsov, špinavých vlhčených utierok. Poznávacie stopy, ktoré za sebou zanechávajú matky malých detí. Predstavila som si domorodého indiánskeho stopára, ako čupí na chodníku pri ceste a vraví si: „Žena v strednom veku. Trochu pri sebe, mierila na juh v sprievode mláďat.“ Potom vstane a súcitne pokrúti majestátnou hlavou. „Napredovala veľmi pomaly.“

Keď som zabuchla kufor auta, všimla som si, že mám prasknuté zadné sklo. V prvej chvíli mi napadlo, či sa nerozbilo počas tej manželovej autonehody. Čo bola, samozrejme, hlúposť, no spomienky na ten osudný deň sa mi v mysli vynárali veľmi často a nemohla som to ovplyvniť. Zvuk trieštiaceho sa skla. Buchnutie dverí auta. Rozliata káva na asfalte, z ktorej sa ešte parilo. Vystrašené hlasy.

Keď sa to Danovi stalo, sanitka prišla veľmi rýchlo, vôbec som nepočula sirény. Stála som v kuchyni, v mysli som si prehrávala rannú hádku, ktorú sme nestihli dokončiť, vykričala som mu všetko možné. Bolo to jedno z tých rán, keď sme sa obaja zobudili nevrlí; lebo sme šli spať nahnevaní. Potrebovali sme svoju zlosť ventilovať, no museli sme počkať, kým Dan odvieze deti do školy.

„O chvíľu som späť,“ boli Danove posledné slová. Nevyslovil ich však zvyčajným uvoľneným a pokojným tónom, skôr ako terminátor, ktorý akoby vravel „ešte sme spolu neskončili“. Hoci teraz je to už aj tak jedno. To, čo sľúbil, vtedy nesplnil. A už na to nebude mať nikdy príležitosť.

Precitla som zo zamyslenia, pozorujúc dcéry, ako napoly vypadávajú, napoly vyskakujú zo sedačiek, tak asi vystupujú z auta všetky deti. Potom som sa načiahla na zadné sedadlá po školské tašky, výkresy a prezuvky. Cestou do domu som začula štekot nášho labradora Franka, natešene poskakoval a vítal deti, zvedavý, či mu priniesli nejakú maškrtu. Potom sa zvalil na koberec a šúchal si oň svoj tučný zadok.

„Mami, Frank má zase červy,“ oznámila mi Annabel, naša malá veterinárka, a ponáhľala sa zapnúť telku.

„Možno ho len svrbí zadok,“ poznamenala Clare, „to sa občas stáva.“

Povzdychla som si a pustila sa do vykladania umývačky. Pes má červy. Clare potrebuje zaplombovať mliečny zub, lebo som zlá matka a dávam jej veľa sladkostí. Moja sestra očakáva, že uvarím večeru. U kaderníčky som nebola dobrých päť mesiacov a začínam sa podobať na bratranca Itta. Bratranec Itt je síce takmer blond a ja mám skôr gaštanové vlasy, ale aj tak. Zachytila som svoj odraz v kuchynskom okne a v prvej chvíli som si myslela, že vidím svoju mamu. Super.

Asi o hodinu dorazila sestra. „Začínaš sa podobať na bratranca Itta, vieš o tom?“ Položila tašky s nákupom na kuchynský pult a zdvihla do výšky Clare; tá začala pišťať, no stihla jej oznámiť, že náš pes má červy. „Tak počkať, kto má červy? Aj ty máš červy?!“ spýtala sa Rachel. Pozrela sa na Annabel. „Ty máš tiež červy?“

„Jasné,“ odvetila nezúčastnene Annabel, hypnotizujú televíznu obrazovku. „Stovky červov.“

Postavila som vodu na špagety a pustila sa do prípravy večere. Spomenula som si na časy, keď som bola malá a pozorovala svoju mamu, ako krája cibuľu: v pozadí

počuť rádio, v prázdnej plechovke od paradajkového džúsu stoja drevené varešky a vzduchom sa šíri vôňa roztápajúceho sa masla. Ktovie, či sa aj naša mama cítila taká ubitá. Každý deň okolo štvrtej začínam variť deťom večeru. Vlastne aj sebe, lebo inak by som musela neskôr jesť sama, prípadne by som nevečerala vôbec. Keď sa deti najedia (niekedy sa jedla sotva dotknú), okúpu sa, oblečú do pyžám, prečítam im rozprávku a idú spať. Keď žil Dan, zvyčajne prichádzal zhruba v polovici týchto procedúr, plný dojemov z dospeláckeho sveta. Sťažoval sa na prácu, ktorá mu však, ak aj nič iné, poskytovala aspoň aké-také rozptýlenie a príležitost' používať viacslabičné slová. Ešte šťastie, že teraz sa u nás pravidelne zastavovala Rachel. Aj tak som sa často pristihla, ako si pospevujem refrén nejakej detskej odrhovačky spôsobom, ktorý naznačoval, že u mňa s najväčšou pravdepodobnosťou dochádza k hromadnému odumieraniu mozgových buniek.

Rachel sa oprela o pult a skúmavo sa na mňa zahľadela. „Si našťvaná za toho bratranca Itta, však? Prepáč. To som len tak trepla. A vlastne sa na Itta veľmi nepodobáš, skôr na Morticiu. Ešte to s tebou nie je také zlé. Naozaj.“

Nepovedala som nič a ďalej som drevenou vareškou miešala slaninku na panvici. Moja sestra bola úžasná, naozaj. Krásna navonok a zároveň veľmi dobrý človek aj vo vnútri. Stále slobodná, no nie preto, že by uznávala celibát, ale z presvedčenia. Už bola raz vydatá, ale to bola ešte veľmi mladá. Potom sa zaprisahala, že takú hlúposť už nikdy viac neurobí. Bola vyššia a štíhlejšia ako ja (čo sa dalo ospravedlniť tým, že nemala deti), mala krajšie vlasy, pevnejšie stehná. Napriek tomu mi

ustavične dávala najavo, že ja a moje dcéry sme pre ňu vždy na prvom mieste. Občas som mávala výčitky svedomia, že tá tragická udalosť, čo ma v živote postretla, výrazným spôsobom oklieštila Rachelinu slobodu. Raz som jej to dokonca povedala. Ona namietla, že ak sa niečo smutné a zlé pritrafí v živote mne, týka sa to aj jej.

„Švagor, ktorého som mala veľmi rada, mi zomrel pri autonehode, a moja sestra dočasne prišla o rozum. Musela som sa predsa postarať o deti, to hádam chápeš, nie? Si len štatistkou vo veľkolepej hre s názvom *Život Rachel Anderbyovej*, ktorú napísala, režírovala a hlavnú úlohu v nej stvárnila Rachel Anderbyová. V mojom živote zohrávaš len vedľajšiu rolu. Prvoradá sú pre mňa tvoje deti.“

Vedela som, že musela veľa obetovať, aby mi mohla byť permanentne k dispozícii. A vedela som aj to, že vie, že ja to viem. A keby sa, nedajbože, stalo, že by potrebovala obličku alebo niekoho, kto ju vytiahne z kaše, môže sa na mňa absolútne spoľahnúť. Rachel si momentálne užívala bohatý spoločenský život a často sa stávalo, že celý víkend preflámovala.

Dala som odkvapkať špagety.

„Ozaj, a čo robíš v sobotu poobede?“ opýtala som sa. „Myslím hneď po tom, čo sa vybláznime na tom záhradkárskom kurze.“

„Mám rande. Čo iné?“ odvetila, skladajúc obrúsky do tvaru papierovej labute. Naučila sa to počas jedného leta, keď brigádovala v zoologickej záhrade – teda v tamojšej reštaurácii. Tie tri mesiace sa napokon zmenili na jednu dlhú opileckú párty dohnedá opálených brigádnikov. Ešteže sa tam naučila skladať tie zvieracie origami. Inak by najvýznamnejšou aktivitou toho úžas-

ného obdobia zostali len nezáväzné a veľmi intenzívne sexuálne „hrátky“ s inými šťastnými mladými ľuďmi a my ostatní by sme z toho nemali nijaký úžitok.

„A s kým?“ zdvihla som obočie a opýtala sa naoko nedbalým tónom. Finta, ktorú som sa zas ja naučila na letnej praxi v jednom vydavateľstve (sex ani origami som tam síce nepraktizovala, no výdatne som sa precvičila v používaní ironie a mohla som si domov odniesť toľko záložiek do kníh, koľko som len chcela).

„Nepoznáš ho. Nový objav.“

„Nieкто z práce?“ Rachel robila pre medzinárodnú spoločnosť zaoberajúcu sa vývozom a dovozom umeleckých diel. Bola šéfkou logistiky a bežne do telefónu hovorila napríklad: „Okej, sarkofág môže prenocovať v Káhire, ale do utorka musí byť v Budapešti, inak sa pápež zblázni.“ Vďaka svojej práci prichádzala do kontaktu s mnohými mužmi. Nikdy si však nezačala s nikým, kto pracoval pre jej firmu. Striedala chlapov ako ponožky, to je pravda, ale dodržiavala pritom isté pravidlá.

„Dá sa to tak povedať. Zoznámili sme sa na jednej vernisáži.“

„Fešák?“

Uškrnula sa. „Vôbec nie. Je hrozne nechutný, má iksáky a škúli. Rozhodla som sa, že je načas rozšíriť si obzory.“

„Super.“

„Mami?“

Pozrela som nadol. Predo mnou stála Clare. „Áno, zlatko?“ Odhrnula som dcére prameň vlasov z tváre, zasunula jej ho za ucho a pohladila ju po líci. Fyzická dokonalosť malých detí ma neustále prekvapuje.

„Chcem si kresliť vodovkami.“

„Teraz nie, zlatko. O chvíľu je večera.“

„Ale ja chcem kresliť teraz.“ Škoda, že tá fyzická dokonalosť ide ruka v ruke s neskutočnou sebeckosťou. Prameň vlasov vykĺzol Clare spoza ucha. Načiahla som sa, že jej ho opäť odhrniem.

„Viem, moja, no teraz to nejde. Možno zajtra ráno.“

„Nie. Chcem teraz.“ Dôkaz, že Clare je naozaj hladná. Mykla prudko hlavou, aby som ju nechala na pokoji.

„Choď za svojou sestrou a povedz jej, aby prišla k stolu, dobre?“

Clare zvrátila obočie a chvíľu zvažovala, či si to kreslenie nezačne vymáhať plačom; videla som, že sa v jej vnútri bijú hlad a zlosť. Vtedy zasiahla Rachel, zdvihla Clare za nohy a dolu hlavou ju odniesla za Annabel. Vyklopila som odkvapkané špagety, vhodila do nich vajce, prisypala syr, slaninku, cibuľu a rýchlymi pohybmi som všetko miešala, kým sa vajce neuvarilo. Preniesla som panvicu na stôl a zakričala na deti. Keď si sadali, mali už naložené a z tanierov sa im parilo. V duchu som sa pochválila, aká som šikovná; nik iný sa totiž k tomu nemal.

Rachel sa na mňa pozrela. „Ak chceš, môžeš ísť na to rande so mnou. Určite bude mať nejakého kamaráta,“ poznamenala a vložila si do úst zopár špagiet. „Teda, dúfam, že nejakých má, aj keď tak strašne škúli.“

Hodila som po nej káravý pohľad. „Prestaň.“ Mala som zásadu nehovoriť o chlapoch pred deťmi. A keďže tie sa pri mne motali takmer neustále, celkom úspešne sa mi darilo tejto téme vyhýbať. Na nový vzťah som nebola pripravená a neboli naň pripravené ani moje deti. A ak mám byť úprimná, rozhodla som sa, že si so žiad-

nym chlapom nezačnem, kým moje dcéry neskončia vysokú školu. A už teraz viem, že budem trvať na tom, aby si po strednej vzali rok voľna a cestovali po Európe. A ešte vždy tu bola možnosť, že niektorá z mojich dcér sa rozhodne študovať postgraduálne, čo je ďalších pár rokov navyše. Takže najbližších dvadsať rokov mi žiaden bližší kontakt s chlapom nehrozí. A potom mi to už bude aj tak jedno, lebo dovtedy zabudnem, na čo niektoré časti ženského tela vlastne slúžia.

Donesla som všetkým poháre s pitím a tanier pre seba. A konečne som mohla zasadnúť k stolu i ja.

„Mami,“ ozvala sa Annabel, usilovne nakrúcajúc špagety na vidličku. Túto zručnosť si osvojila len celkom nedávno. Namotávanie cestoviny jej síce trvalo oveľa dlhšie, ako bolo nevyhnutné, no všetko je vec cviku.

„Áno, moja?“ Načiahla som sa za syrom.

„Hovorila som ti už, že mám frajera?“

Vrhla som pohoršený pohľad na Rachel. „Nie. A koho?“

„Jamesa.“

Ešte šťastie, že je to niekto, koho poznám. Reálny človek, nie niekto vymyslený.

„Vážne? James je fajn. Toho mám rada.“ Vložila som si do úst vidličku so špagetami a v duchu ďakovala Bohu za to, že existujú Taliani. Cestoviny, pizza, zmrzlina... Keby nestrácali toľko času milovaním a premávaním sa na skútroch, mohli už dávno ovládnuť svet.

Annabel sa uškrnula.

„Je síce šibnutý, ale aj tak je to môj frajer.“

„A on o tom vie?“

Annabel sa zatvárila pohoršene. „Čo si?! Jasné, že nie!“

Rachel sa zahľadela na Clare.

„Aj ty máš frajera?“

„Nie, ja som vydatá.“ Clare sa s plnými ústami špagiet usmievala od ucha k uchu.

„Naozaj? A koho si si vzala za muža?“ opýtala sa Rachel.

„Franka.“

Frank pri zvuku svojho mena začal plieskať chvostom o zem.

„Aha. A vieš o tom, že tvoj manžel má červy?“

Clare prikývla.

„Clare, nemôžeš sa vydať za psa,“ namietla síce trpezlivo, no veľmi dôrazne Annabel a položila vidličku.

„Môžem. A hotovo.“ Clarino obľúbené slovo. *Hotovo* znamenalo, že práve dokreslila obrázok na stenu, že sa pocikala na dlážku, že zjedla cukrík. Že sa skrátka nedá nič robiť, vec je pre ňu vybavená a ostatní sa s tým musia zmieriť.

„Ale ľudia sa nesobášia so psami.“

„Prečo? Ja mám Franka rada.“

Annabel prikývla. „Veď aj ja.“

„A tí, čo sa majú radi, majú svadbu.“

Annabel opäť prikývla. Rachel sa chystala niečo namietnuť. Škaredo som na ňu pozrela a nenápadne som pokrútila hlavou.

„Takže ty si si vzala za muža nášho psa?“

Annabel sa so skeptickým výrazom obrátila na mňa. „Nemôže sa vydať za nášho psa, však, mami?“

„Bel, po prvé, Clare je ešte príliš mladá na to, aby sa vydávala. No ak sa jej viac páči hovoriť, že ona a Frank sú manželia, ako odvrávať pani učiteľke v škôlke, mali by sme to akceptovať a nekaziť jej zábavu.“

Annabel zo mňa nespúšťala oči.

„Pozri,“ pokračovala som, „minulý týždeň tri dni predstierala, že vaňa v kúpeľni je koralový útes plný mŕtvych úhorov, a to ti neprekážalo.“ Usmiala som sa. „Nezabúdaj, že má len päť.“

„Ale pravda je,“ vložila sa do debaty Rachel, „že Frank bude mať osem a je od nej oveľa starší.“

Vrhla som na ňu zdesený pohľad. „Áno, ten veľký vekový rozdiel je ten najväčší problém.“

„Podľa mňa je to riadne strelené.“ Annabel to stále nie a nie pochopiť.

„No a? Veľa vecí je strelených, zlatko, a to je na nich zvyčajne to najlepšie.“

Clare si zjavne zle vysvetlila dôvod, prečo je jej sestra smutná. „Ak chceš, môžeš sa vydať za Henryho.“ Henry je náš zajac. Býva v klietke v záhrade a musím sa priznať, že som už párkrát celkom zabudla, že vôbec existuje.

Rachel vybuchla v smiech. „Tak pozor, za Henryho sa chcem vydať ja, lebo je hrozne chutný.“ Čo bola pravda.

„Nie je pre teba príliš malý?“

„Je veľmi mäkučký,“ zmierila sa konečne Annabel s vývojom celej debaty. „A má obrovské uši ako ten tvoj frajer, ktorého si mala cez Vianoce.“

Rachel sa rozosmiala. „Ty si ho pamätáš? Ja už ani neviem, ako vyzeral.“

Clare začínala byť vo svojom živle. „A mamina by si mohla vziať Jane.“ To je pre zmenu naša mačka.

Annabel opäť zamrzol úsmev na tvári. „Mama sa predsa nemôže vydať za mačku. Po prvé, Jane je dievča a dievčatá si neberú za mužov dievčatá...“ Rachel otvo-

řila ústa, že to uvedie na správnu mieru, no Annabel pokračovala zvýšeným hlasom: „... po druhé, Jane je mačka a mačky sa nevydávajú, a po tretie, mama je už vydatá za ocka a vydatá žena sa nesmie znova vydávať.“

„Kto si dá dezert?“ zašvitorila som a rýchlo vstala od stola.

„Ale ocko je mŕtvy,“ vyhlásila Clare.

Začala som hlučne spratávať zo stola. „Tak čo, dáme si zmrzku?“

„Áno, ale obaja sú stále manželia.“ Rýchlo som otvorila mraziak.

„Ale ocko je mŕtvy. A hotovo.“

Annabel naskočil na tvári červený fľak, čo neveštilo nič dobré. „Áno, ale stále je jej manžel, to znamená, že sa nemôže vydať za nikoho iného. Už nikdy.“

Rozhodla som sa zabojovať. „A chce niekto aj čokoládovú polevu?“

Clare sa zamračila. „A ak sa zaľúbi? Potom si môže vziať, koho chce.“

„Marshmallows?“

Annabel odrazu vstala, pochopila som, že toho má dosť. Ešte šťastie, že aj Rachel už došla trpezlivosť.

„A do vane!“ skríkla, vyskočila a schmatla Clare do náručia.

Objala som Annabel, ktorá sa od zlosti triasla. Niekdedy otca nespomenula aj celé týždne. A boli dni, keď sa pri spomienke naňho úplne zložila. Zväčša za to mohla Clare, ju Danova smrť zasiahla oveľa menej. Keď ich otec zomrel, mala sotva rok. Pre ňu bol otec len slovo označujúce niekoho alebo niečo, čo buď máte, alebo nie; niečo ako kôň alebo osýpky.

Zatiaľ čo Rachel mierila do kúpeľne a ústami vydá-

vala prdiace zvuky na Clarinom pupku, posadila som si Annabel na kolená.

„Srdiečko, ľúbim ťa, rovnako ako Clare a tetu Rachel. A nikdy sa za nikoho nevydám, jasné?“

Annabel posmrkávajúc prikývla. Oprela som si jej hlavu o svoje plece a hladkala ju po vlasoch.

„A vždy budem ľúbiť aj vášho ocka, jasné? A nikto iný nebude vaším ockom – iba on. Tak ako ja zostanem navždy vašou mamou.“

„A teta Rachel bude navždy mojou tetou?“

Prikývla som, šúchajúc si bradu o jej vlásky.

„A babina...?“

„Bude navždy tvojou babinou, áno.“

„A Frank?“ Pod stolom opäť zabuchotal chvost.

Usmiala som sa. „Bude navždy Clarin manžel, presne tak.“

Annabel sa konečne usmiala. Vzala som ju na ruky a odniesla do kúpeľne.

ZÁKLADNÁ VÝBAVA

Každý nový koníček je dobrou zámienkou na to, aby ste sa vybrali na nákupy.

Budete potrebovať tieto základné pomôcky:

- *pracovné rukavice*
- *vidly*
- *hrable*
- *motyku*
- *ručný kultivátor alebo malé hrabličky*
- *krhlu alebo hadicu na polievanie*

Ak nemáte na tieto veci peniaze, prípadne miesto, stačí kúpiť semiačka a na všetko ostatné použiť svoje ruky. Rastlinkám je to totiž úplne jedno.

KAPITOLA 2

Na druhý deň popoludní sa Clare mala ísť hrať k spolužiačke zo škôlky domov. Keďže Samantha tiež zbiera figúrky petšopákov a dokáže odrecitovať mená a vlastnosti všetkých tristo pokémonov, stali sa z nich kamarátky na život a na smrť. V tomto veku mi dievčatá veľmi pripomínajú dospelých chlapov: stačí im, ak majú jednu-dve veci spoločné, a hneď sú z nich najväčší partáci. Rybačka. Golf. Ženské poprsie. Smola je, že ja nemám so Samanthinou mamou spoločné vôbec nič, takže Clare len vysadím z auta a odchádzam. Takéto správanie matky k matke sa síce nepovažuje za smrteľný hriech, no je to pomerne veľké faux pas. Ale mne je to fuk. Ak ma za to vylúčia z klubu *Matka roka*, kašľať na ne. Aj tak je to debilný spolok.

Keď sme sa s Annabel blížili k domu, zavolala Rachel.

„Chcela som sa ponúknuť, že vyzdvihnem Clare od kamarátky a priveziem ti ju.“

„Ty prídeš večer k nám? Dva dni za sebou?“ čudovala som sa. „Čo máš doma raziu z protidrogového? Alebo toho chlapa, ktorý si stále myslí, že si zaňho vydatá?“

„Myslíš môjho ex? Nie, ale radšej si potrkocem s tvojimi dcérami, než by som mala celý večer trčať v prázdnom byte a jesť, čo som navarila.“

Čakala som, čo bude nasledovať. Rachel nevedela klamať.

„Dobre, fajn, máš pravdu. Myslela som tým, že si ohrejem pizzu, ktorú som si kúpila. Ale ak chceš do mňa rýpať, choď si po to svoje decko sama.“

Nakoniec predsa len po Clare išla, za čo som jej bola veľmi vďačná. Nebolo to však zadarmo. Keď deti zasпали, Rachel začala s oduševnením sprádzať plány, ako znovu oživiť môj milostný život.

Vyvalovali sme sa pred telkou v obývačke. Nesledovali sme program, bola len pustená, to je už taký novodobý zvyk. Len aby sme, preboha, nesedeli iba tak, potichu, sami so svojimi myšlienkami. Keď žil Dan, niekedy sme sedeli celé hodiny bez jediného slova. Bolo to úžasné.

„Takže ty si tri roky s nikým nesexovala?“ Rachel si stiahla ponožky a skúmala si prsty na nohách.

Mlčky som pokrčila plecami a otrávene som hádzala kúsiky lega do vedierka v rohu izby. „Viac ako tri roky, ak do toho započítam aj posledný rok manželstva. Bola som tehotná a potom sa mi narodilo dieťa.“

Rachel sa zamračila. „Ale existujú aj vydaté ženy, ktoré majú sex stále, nie?“

„Možno v telke.“

„Nehovoríš to veľmi presvedčivo.“

„Ani sa o to nepokúšam.“

Práve keď som sa už začala triafať do vedierka, minuli sa mi lego kocky. Siahla som po petšopákoch. Majú úplne iné vedierko, nehovoriac o tom, že treba zohľadniť ich veľkú hlavu a správne prepočítať trajektóriu. Moja domácnosť bola čistá a uprataná len raz za týždeň, a to keď prišla pani na upratovanie. A tento stav vydržal sotva dvadsať minút. Zariadenie bytu, napovedajúce, že

tam žijú mladí manželia túžiaci po oáze pokoja, dopĺňali výtvary, ktoré deti poprínášali z výchovno-vzdelávacích ustanovizní. Matné farby a prírodné materiály v kombinácii s plastovými zvieratkami a farebnými šmuhami na stenách. Vyzeralo to, akoby o nadvládu bojoval budhistický kláštor s hračkárstvom. Kláštor už len pasívne odolával nadvláde hračiek. A tak to zrejme aj zostane.

Rachel ležala na sedačke a odrazu začala robiť brušáky. Zostala som v šoku.

„Ty cvičíš?“

„Nie. Snažím sa len dočiahnuť televízny ovládač.“

„Aha.“

„Jupí.“ Našmátrala ho pod zadkom a pustila sa prepínať stanice. Nechala pustený program o varení a opäť upriamila pozornosť na svoje nechty na nohách. „Máš tu nejaký lak na nechty?“

Zdvihla som sa. Bola som zvyknutá okamžite vyskočiť. Vstávala som a sadala si mechanicky, bez rozmyšľania. Keď som sedela v jednej pozícii dlhšie ako päť minút, celkom som stuhla. Pripadala som si ako plechový panák v *Čarodejníkovi z krajiny Oz*. Potrebovala som naolejovať.

Vkradla som sa do detskej izby a vzala malý košík. „Je tu päť odtieňov ružovej, tri červené, zlatá, trblietavá, zelená, čo vonia ako mäta, a miniatúrny stojan na noty, ktorý sem zrejme nepatrí... To je všetko.“

Rachel začudovane zdvihla obočie. „To je Annabelina výbavička?“

Prikývla som.

„Kedy si si naposledy lakovala nechty na nohách?“

Pokrčila som plecami. „Kto je momentálne americkým prezidentom?“

Rachel si pohoršene vzdychla. „Čo sa to s tebou stalo, preboha! Kedysi som z teba mala nervy, každé ráno si trávila v kúpeľni celú večnosť. Zašla si dokonca tak ďaleko, že ti museli ladiť očné tienie s farbou topánok.“

„Vydala som sa. Porodila som. Zomrel mi muž. Opustila som sa.“

Sestra sa zachmúrila. „Mohla by si vyzerat' skvele... keby si sa trochu upravila.“

„Ó, vďaka za radu.“

„Dobre vieš, ako to myslím. Vy dvaja s Danom ste boli kedysi ako vystrihnutí zo žurnálu. Zlatý pár z vysokoškolskej ročenky.“

„Fajn, stačilo. Ja som bola krásna. Dan bol krásny. Chápem.“

„Stále si sexi. Akurát to maskuješ uniformou matky v strednom veku.“ Rachel sa naklonila dopredu, aby dôraznejšie vyznelo, čo má na srdci. A keby som chcela, mohla som jej dať hneď teraz pästou do nosa. Chvíľu som o tom aj uvažovala.

„Vďaka, Rach. To, čo vravíš, má fakt motivuje. Radšej zmeňme tému, než stratím aj posledné zvyšky svojho otraseného sebavedomia.“

Chvíľu na mňa nechápavo zízala, potom si začala mlčky lakovať nechty na nohách. Každý prst inej farby. Vytiahla som náčrtník a začala ju kresliť. Bola nádherná, s jedinou chybičkou – ustavične mala potrebu organizovať mi život. Dlhé čierne vlasy, husté a vlnité, na rozdiel od tých mojich, anjelská tvár a mozog vychytenej účtovníčky. Úžasná postava; pevné telo s dokonalými krivkami, a to napriek tomu, že pre to nič nerobila. Tá sa veru nemusí báť, že sa po narodení detí rozkysne.

„Len sa ti snažím naznačiť, že je najvyšší čas, aby si začala chodiť medzi ľudí a niekoho si našla.“ Rachel sa síce tvárila, že ju nič na svete nezaujíma viac ako jej nechty, no ja som sa nedala oklamať.

„Si zlatá, ale nerob si starosti. Ty si vždy cítila potrebu behať od jedného penisu k druhému – ako pri orientačnom behu.“

Chvíľu bolo ticho. „To si ako myslela?“ ozvala sa napokon Rachel.

„No, vieš... to je taká súťaž, keď musíš v čo najkratšom čase obehnúť viaceré stanovištia.“

„Myslela som, ako to súvisí so mnou. To porovnanie s orientačným behom je pomerne bizarné, aj keď tuším, čo si tým chcela naznačiť.“

Vzdychla som si a snažila sa čo najvernejšie zvečniť jej ustarostené čelo. „Len som chcela obrazne vystihnúť, ako si na tom ty. Keď beháš za chlapmi, jedným, prípadne viacerými naraz. S výnimkou toho krátkeho obdobia, keď si bola vydatá.“ Obe sme naraz sklonili hlavy a predstierali, že si odplývame. Bola to taká naša rodinná tradícia, robili sme to zakaždým, keď niekto spomenul jej bývalého. „Žiaden vzťah ti dlho nevydržal.“

„A preto tvrdíš, že som orientačná bežkyňa?“

„Také existuje? To je normálny termín?“

„Asi áno.“ Vrátila štetôčku do nádoby s lakom a ztvárila sa nanajvýš vážne. Ten výraz mi bol dôverne známy. „Pozri, tu vôbec nejde o mňa a moju zdravú túžbu po sexe. Hovorím o tebe a tvojom evidentnom nezáujme o kontakt s mužom. Alebo so ženou. Alebo s dvoma ženami a jedným mužom, to je teraz vedľajšie. Dan tu už nie je veľmi dlho. Si stále mladá, atraktívna, zábavná a sexi. Je načase vyraziť medzi ľudí a trochu sa odviazať.“

„Rachel, Dan neodišiel kamsi do Nebrasky a nevy-
menil ma za barmanku menom Lurlene. On zomrel.
Zabil sa pri autonehode, priamo pred mojimi očami. Je
to šok, keď takýmto spôsobom náhle zide zo sveta tvoj
životný partner. Chce to čas, aby sa človek spamätal.
A ja som sa ešte stále nespamätala. Tak to nechajme,
dobre?“

Nechcela som sa s ňou hádať, vedela som, že to myslí
dobre. Takéto rozhovory ma však hrozne vyčerpávali.
Vstala som, že idem skontrolovať deti, v nádeji, že po-
chopila moju narážku a zmení tému.

Zabralo to. Keď som sa vrátila, nechty mala hotové
a už riešila niečo celkom iné. „Ozaj, skoro som zabudla.
Alison sa pýta, či by ti mohla niekedy povarovať deti.“

Takéto ponuky ma prekvapovali. Ľudia, ktorých sot-
va poznám, sa núkajú, že mi postrážia deti. Zrejme pre-
to, že ich nepoznajú tak dobre ako ja. Rozhliadla som
sa po obývačke; Frank sa rozvaloval v kresle, Rachel
ležala na sedačke. Ja som sedela na zemi. „Preboha,
prečo by to robila?“

„Pretože mnoho ľudí je presvedčených, že tráviť čas
s deťmi je zábava. Zjavne si si to myslela aj ty. Alebo si
ich počala len preto, že to bola súčasť nejakej dohody?
Pokiaľ viem, Dan sa do toho príliš nehrnul. Takže to
bol podľa všetkého tvoj nápad.“

V tom mala viac-menej pravdu. Dan sa spočiatku
tváril, že deti veľmi nemusí. No keď som zistila, že ča-
kám Annabel, úplne sa otočil. Ležal vedľa mňa, pošep-
ky sa prihovárал môjmu bruchu a podchvíľou odpovedal
na otázky, ktoré sa vraj stadiaľ ozývali. „Nie, to je sek-
retariát,“ povedal. Alebo: „Môžeš zjesť všetko, čo tam
nájdeš.“ Alebo: „Jasné, že môžeš mať koňa.“

„Alison by mala, skôr než sľúbi, že ich bude varovať, prísť a zoznámiť sa s nimi.“

Rachel si povzdychla. „Lili, videla ich minimálne päťdesiatkrát. Zrejme si zabudla, že Alison je recepčná od nás z práce. Strážila ich už veľakrát, keď si bola v blázinci a ja som mala nejakú súrnu robotu.“

„Nebola som v blázinci. Ale v nemocnici.“

„Mali tam zámky na dverách.“

„To hej.“

„A lítium a thorazine a pacočov, čo tvrdili, že sú Amelia Earhartová, tá pilotka, čo ju už osemdesiat rokov všetci hľadajú.“

„To tvrdil len ten chlap.“

„To je jedno. Snažíš sa to zahovoriť. Kedy si bola naposledy v meste? Kedy si si naposledy vypila a urobila nejakú neprístojnú?“

„Pýtam sa ťa ešte raz: koho máme za prezidenta?“

Načiahla sa za telefónom. „Takže idem zavolať Alison. A my dve si zajtra večer niekam vyrazíme.“

„Zajtra je predsa piatok. To už zaručene niečo máš.“

„To máš pravdu,“ vyhlásila. „Idem so svojou sestrou von. Je mníška, má svoju vlastnú kongregáciu a pomaly začína obrastať pavučinami.“

Dôrazne som pokrútila hlavou. „Nie, Rach. Nikam nejdem.“

No Rachel si ma nevšímala. Mlela niečo do telefónu, až mi došlo, že sa s Alison už dohodli. Ešte vždy sa z toho však môžem na poslednú chvíľu vykrútiť.

Rachel zložila. „Takže dohodnuté. A nemysli si, že sa z toho vykrútiš. Dobře viem, že ti to práve napadlo.“

„Mne? Vôbec nie.“

AKO PESTOVAŤ CVIKLU

Cvikla je veľmi fajnová, najmä na pH pôdy. Hoci by jej to mohlo byť jedno, veď je po celý čas až po krk zahrabaná v zemi. Ale radšej jej ho zmerajte. Ideálna hodnota je od 5,5 do 6.

- Skôr ako začnete s výsevom, pôdu výdatne pohnojte a zistite, či obsahuje dostatok fosforu... Pozor však na dusík. Ak je ho v pôde priveľa, vypestujete kopec listov a len veľmi malé buľvy. Chutnučké na pohľad, no z pestovateľského hľadiska budú prepadák.
- Cvikla má rada pôdu, ktorej teplota je viac ako 10 stupňov Celzia.
- Semiačka vysádzajte do hĺbky asi 1,5 centimetra vo vzdialenosti 3 až 5 centimetrov od seba.
- Keď bude cvikla zrelá, zabehnite do obchodu a kúpte kozí syr. Neexistuje lahodnejšia kombinácia ako cvikla s kozím syrom.

KAPITOLA 3

V piatok som odišla z práce skôr. Mala som termín u Ruth Graverovej, svojej psychoterapeutky, pomáhala mi vyrovnať sa so stratou manžela. V súčasnosti sa môj zármutok zmenil na akúsi tupú bolesť. Akoby kostlivca v skrini pobolievali zuby, a tak z nej už dlhší čas nevyšiel. No aj tak som k nej ešte chodievala dva-trikrát do mesiaca. Pôvodne som si myslela, že terapia, s ktorou som začala po tom, čo ma prepustili z nemocnice, je dobrá na to, aby ma naučila, ako sa zmieriť s Danovou smrťou. Ale to sa mi dosiaľ zďaleka nepodarilo, hoci doktorka Graverová naozaj robila, čo mohla.

„Čo podľa vás Annabel tak rozrušilo?“ Ruth Graverová mala tmavé vlasy a už na prvý pohľad vyzerala veľmi inteligentne. Bola typ človeka, čo by sa po invázii mimozemšťanov, ktorí práve zničili polovicu planéty, okamžite postavil na čelo odboja a rozdával by prikrývky ľuďom bez domova. Vedela som o nej len to, že miluje rýchlu jazdu, má potetovaných vyše osemdesiat percent tela, je posadnutá starými piesňami Franka Sinatru a v práci je stelesnením pokoja a rozvahy.

Prehodila som si jednu nohu cez druhú. „To je predsa jasné. Bojí sa, že sa opäť vydám a nahradím jej ocka niekým iným.“

„Veď tvrdí, že ste stále jeho manželka.“

„To áno. Nechápe totiž, ako môže smrť jedného z partnerov ovplyvniť manželský stav toho druhého. Ak mám byť úprimná, ani ja v tom nemám celkom jasno.“

„Vy to beriete stále tak, že ste vydatá,“ povedala nezúčastneným hlasom. „Nechcem vás súdiť, no je načase, aby ste si konečne urobili poriadok vo svojej duši.“

Prikývla som. „Zjavne nielen ja som z toho zmätená. Keď vyplňujem nejaký formulár, z možností *slobodná, vydatá, rozvedená* zaškrtnem *vydatá* a pripíšem *vdova*. Prečo tam vlastne taká kolónka nie je? Byrokratické postupy zvyčajne myslia na všetko. Keby som bola domorodkyňa z Aljašky alebo by som hovorila nárečím kmeňa Urdu, určite by na to bola maličká kolónka. Ale keďže som vdova, očakáva sa odo mňa, že sa z noci do rána zmením z vydatej ženy na slobodnú.“ Uvedomila som si, že sa nervózne pohrávam s nechtami na rukách. Rýchlo som s tým prestala.

Kancelária doktorke Graverovej bola zariadená ako „klasická ordinácia psychiatra z polovice minulého storočia“. Kým moja psychiatrička čakala, že budem pokračovať vo svojich uštipačných výlevoch, pohľadom som blúdila po dôverne známých predmetoch na poličkách. Hrnček z hlíny, ktorý zrejme vyrobilo nejaké dieťa, miniatúrna taburetka, ladiaca s kreslom, na ktorom teraz sedela, figúrky karikujúce Einsteina a Poea. O doktorke Graverovej som toho veľa nevedela, občas som sa pokúsila vyprovokovať ju, aby mi aj ona o sebe niečo povedala. Nikdy sa mi to však nepodarilo a to ma trochu rozčuľovalo.

Uvedomila som si, že stále nič nehovorím. Usmiala som sa.